

III.

A múzeumi bizottság jelentése.

A bizottság a lefolyt évben is serényen iparkodott feladatának megfelelni. Főcéljának ugyan most is az alaptőke gyarapítását tekintette, de azért nem mulasztotta el, figyelmét a múzeum számára való tárgyak gyűjtésére és a leendő múzeum belsőszervezetére is fordítani.

Az alaptőke első sorban a múlt évben rendezett sorsjáték kedvező eredménye által gyarapodott tetemesen. Ezen sorsjátékból 2805 frt 52 kr. tiszta nyeresége származott az egyesületnek; ehhez járult még 150 nyeménýtárgy, melyet az egyesület a felmaradott sorsjegyeken nyert, és azonkívül 150-nél több olyan tárgy, melyet mások nyertek, de az egyesületnek átengedtek. Ezen tárgyak eladásából vagy 400 frt folyt be a múzeumi alapba, úgy hogy a sorsjáték egész jövedelmét 3200 frtra tehetni.

Aláírások és gyűjtések útján a lefolyt évben kevesebb pénz jött be, mint az előzőben. Az ilyképen bevett teljes összeg, már leszámítva a kiadásokat, eddig 3991 frt 26 krt teszen. Ezen összegben bent foglaltatik a választmány által a múlt évi közgyűlés határozata értelmében az 1882-ki évre megszavazott 500 frt, valamint az egyesületi pénztárnok által az előbbi időkből kezelt múzeumi alap is. Ha ezen összeghez hozzáadjuk a sorsjáték révén befolyt 3200 és a Poprád városa által felajánlott 2748 frtot, jelenleg már közel 10.000 frt állana rendelkezésünkre.

Ezen összegben kívül még 290 frt 50 kr. van aláírva a múzeumi bizottság által kibocsátott aláírási izeken, de ez csak a következő években fog részletenként befizettetni; továbbá még meg kell jegyezni, hogy Husz Dávid úr alapítványa ezen kimutatá-ban nincsen felvéve.

A múzeumi bizottság a múlt évben is küldött sokfelé felhívásokat, különösen egyesületünk azon tagjait óhajtotta volna némi áldozathozatalra serkenteni, kik a sorsjátéknál nem voltak érdekelve.

Ebbeli törekvésének eredményét ma ugyan még nem ismerjük, mivel még folyvást érkeznek kisebb-nagyobb összegek az egyesületi pénztárnokhoz; azt azonban bátran mondhatjuk, hogy az ügyünk iránti érdeklődés mindinkább szélesebb körben kezd terjedni. Így hírlapok útján arról értesültünk, hogy Budapest városa képviselő testülete 300 frtot szavazott meg a Kárpáti-múzeum számára, továbbá hálás köszönettel kell felemlítenünk, hogy Okolicsányi-Zsedényi Kálmán 1000 frtot hagyományozott végrendeletileg szintén ez célra.

Ezen anyagi támogatásnál nem kevésbé buzdítólag hatott reánk számos tekintélyes szakférfiú kedvező nyilatkozata, mely törekvésünkről a legnagyobb elismeréssel szól.

A múzeumi telekre és a leendő botanikus kertre vonatkozólag is azon volt a bizottság, hogy az ügyet, a mennyire csak lehet, előbbre vigye.

Ezen célból tekkönyvileg a Kárpát-egyesület nevére íratta a Husz úr által ajándékozott telket, továbbá arra bírta Poprád városát, hogy a múzeumi telek előtt álló ronda épületet, melyet a város a tulajdonostól megvett volt, leromboltassa és az ott elterülő telket előbbi ajánlata értelmében a Kárpát-egyesületnek ingyen átengedje.

Ezen jogi viszonyok rendezése mellett czélszerűnek találta a bizottság a telek nagybővítése céljából a Husz úr által ajándékozott telektől délre elhúzódó és 425 öölnyi területtel bíró Kozempel-féle földet a választmány beleegyezésével 150 frtért megvenni.

A kérdéses szántóföldből azonban csak 263 ööl volt illeszthető a múzeumi telekhez, a többi 162 ööl pedig múzeumi céljainkra nem lévén használható, 32 frt 40 krért eladott. Az ilyképen nagybővített és jelenleg körülbelül 1600 öölnyi területtel bíró telket azután a Poprádon Husz Dávid úr elnöklete alatt alakult építési bizottság által ideiglenesen bekerítettük és erdei facsemetékkal részben már be is ültettük. Ezzel kapcsolatban hálás köszönettel kell felemlítenünk, hogy Sztelhló Ottó és Fröde Frigyes, kassai építésszek, a felállítandó múzeum egy csinos tervezetével ajándékoztak meg.

Lényeges változás történt a lefolyt évben azon helyiségre nézve, melyben a Kárpáti-múzeum számára gyűjtött tárgyak fel voltak állítva. Eddig ezen tárgyak tudvalevőleg Késmárkon voltak elhelyezve, hol az illető helyiségért 80 frt bért fizettünk. A múlt évben Husz Dávid úr késznek nyilatkozott kertjében a múzeumi tárgyak számára szükséges helyiségeket ingyen az egyesületnek rendelkezésére bocsátani.

A választmány ezen ajánlatot köszönettel tudomásul vette és megbízta a bizottságot a felajánlott helyiségek megvizsgálásával és a múzeumi tárgyaknak esetleges átszállításával. A bizottság nem talált ugyan egészen megfelelő helyiséget, de mivel Genersich Károly úr, ki Késmárkon több éven át mint múzeumi őr sikeresen működött, ezen tisztségről leköszönt és ott erre vállalkozó alkalmas egyén nem sikerült találni, nem maradt egyéb hátra, mint Husz úr ajánlatát elfogadni. Genersich helyére Wünschendorfer Károly lelkész Poprádon választatott meg a választmány által. A tárgyak jelenleg már mind Poprádon vannak és nagy részök már fel is van állítva. A múzeum számára való tárgyaknak gyűjtését a bizottság legczélszerűbben akként vélte eszközözendőnek, ha megállapítva a leendő múzeum szervezetét már most is rendszeresen és tervszerűen jár el ezen ügyben. E célból mindenekelőtt négy szakosztályt alakított, úgymint: állattani, növénytani, ásvány-földtani és ethnographiai-műiparit. Minden szakosztály élére osztályvezetőt és e köré egyesületünknek a kulturális törekvések iránt érdeklődő tagjai sorából szakbizottságot. Az állattani szakosztály vezetője Dr. Greisiger Mihály Szepes-Bélán, a növényi szakosztályé Weber Samu, lelkész ugyanott, az ásvány-földtanié Dr. Roth Samu, tanár Lőcsén, a ethnographiai-műiparé Dr. Emericz Gyéza, képzőintézeti igazgató Iglón.

A szakbizottságok tagjainak száma nincsen meghatározva és az egyesület minden tagjának jogában áll, azon szakosztály tagjává válni, mely iránt leginkább érdeklődik.

E tekintetben elegendő a szakosztály vezetőjénél való jelentkezés.

Ez volna rövid képe a múzeumi bizottság multévi működésének. Az igaz, hogy fényes eredményekkel nem dicsekedhetünk, de megnyugvásunkra szolgál, hogy az ügyet örök és tehetségünkhez képest, a mennyire az adott viszonyok között lehetett, mégis előbbre vittük.

S minthogy életbe léptetendő ügyezelésünk értelmében ezentúl más szervetű bizottság fogja a Kárpáti-múzeum ügyét kezébe venni és

ezzel az 1881-ki évi márczius 17-én megválasztott múzeumi bizottság mandátuma lejár, kötelességünknek tartjuk a bennünk helyezett bizalomért, valamint a számos oldalról tapasztalt szíves támogatásért őszinte köszönetünket kifejezni. Adja az ég, hogy az új bizottság több szerencsével és nagyobb sikerrel folytathassa az általunk kezdett nehéz munkát, s hogy ne legyen messze azon idő, midőn célunkat elértnek tekinthetjük.

Kelt Lőcsén 1883. július hóban.

A múzeumi bizottság nevében:

Dr. Roth Samu.

Választmányi ülés szept. 15-én Lőcsén. Döller Antal I. alelnök egészségi okokból történt lemondását a választmány mély sajnálattal vette tudomásul, meglel köszönetet mondott neki az egyesület alapítása és felvirágoztatása körül 10 éven át lankadatlanul tanúsított buzgóságáért, és azt határozta, hogy a lelépett alelnöknek ezen általánosan ismert és méltányolt érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek s tiszteletbeli tagnak megválasztása a legközelebbi közgyűlésnél indítványoztassék, egyuttal pedig az alapszabályok értelmében az egyesületi ügyek további vezetésével Weber Samu II. alelnököt bízta meg. A szabadságidőt nyert Kottlár Samu pénztárnokot Verdonics Sándor, tanácsnok, fogja ideiglenesen helyettesíteni. A kezelési költségek lejjebb szállítása céljából Szönyey Kálmán, Dr. Roth Samu, Dénes Ferencz és Hoepfner Gustáv tagokból álló bizottság küldetett ki eziránt véleményes jelentés kidolgozására. A pénztári kimutatás tudomásul vettétvén a pénztárnok megkérletett, hogy a folyó évi tagsági díjakat még ezidén szedje be. A leégett Egyedmenedékház újból fog felépíttetni s egyuttal a Zöld- és Veres-tóhoz vezető ösvény kijavíttatni. A három Tátrafüred meg fog kerestetni az iránt, hogy a környékükön lévő utakat jó karba hozza, elegendő iránytáblákkal lássa el, általában az egyesület ez irányban való tevékenységét bizonyos meghatározandó összeggel gyámolítsa. A Kőzamenedékház eladását illetőleg felszöllíttatott a szepes-szombati erdőbirtokosság egy utolsó határozott ajánlat benyújtására. Az egyesület bécsi képviselőjének Spöttl Ignác választatott. Jelentetett hogy a múzeum számára gazdagon folynak be a tárgyak, hogy jelenleg azok száma 1500 teszen, s hogy Ilusz Dávid úr ismét két helyiséget engedett át a felszaporodott tárgyak elhelyezésére.